

Apel do Prezydenta Rzeczypospolitej Pana Andrzeja Dudy, do premiera Pana Mateusza Morawieckiego, Marszałek Sejmu Elżbiety Witek, Ministra Klimatu i Środowiska Michała Kurtyki, dyrektora Świętokrzyskiego Parku Narodowego Pana Jana Reklewskiego oraz do posłów o zachowanie integralności Świętokrzyskiego Parku Narodowego

Ministerstwo Klimatu i Środowiska ogłosiło projekt rozporządzenia w sprawie zmiany granic Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Obszar przeznaczony do wyłączenia z granic ŚPN to około 1,3 ha zlokalizowanych w szczytowej partii Łyśca. Znajduje się tam między innymi klasztor Klasztor Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej. Minister Klimatu i Środowiska uzasadniając swój plan stwierdza, że teren ten utracił walory przyrodnicze, oraz że zaszła potrzeba uregulowania spraw własności gruntów. Stanowisko ministra środowiska wspiera dyrektor ŚPN twierdząc, że: „Te wyłączone grunty od setek lat i tak podlegają urbanizacji. Nie przedstawiają istotnej wartości przyrodniczej, nie ma tam przedmiotów ochrony cennych dla parku. Cenne gatunki tam nie występują”. Tymczasem na terenie tym znajdują się zarówno chronione siedliska będące przedmiotem ochrony ŚPN, jak i stanowiska rzadkich, zagrożonych gatunków zwierząt i roślin a sama wierzchołowa pełni istotne funkcje ekologiczne dla wielu organizmów zasiedlających okoliczne lasy. Jest to też miejsce unikalne z punktu widzenia ochrony zabytków kultury.

W opinii specjalistów masyw Łyśca jest częścią krajobrazu kulturowego o wysokiej, ponadlokalnej randze. Jest to miejsce wciąż nie do końca poznane archeologicznie i skrywa wiele tajemnic przeszłości, sięgającej czasów sprzed państwowości polskiej i sprzed chrześcijaństwa. Sam klasztor jest wpisany do rejestru zabytków. Również sam masyw Łysej Góry (Łyśca) został objęty szczególną formą ochrony poprzez wpis do rejestru zabytków jako Rezerwat Archeologiczny „Łysa Góra”, chroniący sanktuarium pogańskie na terenie szczytu i plateau podszczytowym ograniczone około 2,5 km wałem kamiennym z 300-metrową strefą ochronną z systemem wczesnośredniowiecznych dróg i podejść. Te uwarunkowania prawne nakładają wymóg specjalnego traktowania obiektów na Łyścu i bardzo przemyślanych ingerencji architektonicznych i prawnych. 19 listopada 2015 roku wpisano do rejestru zabytków całe otoczenie Rezerwatu Archeologicznego „Łysa Góra”, obejmując ochroną w zasadzie cały masyw Łyśca. Ten sam obszar został uznany rozporządzeniem Prezydenta RP z dnia 15 marca 2017 za Pomnik Historii.

Święty Krzyż, czyli Łysiec lub Łysa Góra, to jeden z głównych szczytów Pasma Łysogórskiego w Górach Świętokrzyskich. To właśnie od tego miejsca bierze się nazwa samych gór i całego regionu. Już w latach 20. XX wieku dostrzeżono ponadprzeciętne walory przyrodnicze i kulturowe tego miejsca. Okazały się one na tyle cenne, że powołano tu w 1924 roku rezerwat przyrody, który stał się nieodłączną i konieczną częścią powołanego w 1950 roku Świętokrzyskiego Parku Narodowego. To właśnie Łysiec z klasztorem, gołoborzem i wierzchołową jest obok Łysicy najważniejszym elementem przyrodniczym i kulturowym Parku oraz kluczową częścią tożsamości regionalnej o wartości unikatowej w skali całego kraju.

Minister Klimatu i Środowiska nie daje możliwości zakończenia badań naukowych na Łyścu, na które zgodę wydał poprzedni minister środowiska do końca 2021 roku. Jednak już teraz w przygotowaniu jest

Siedziba
ul Wojska Polskiego 52
25-389 Kielce
NIP 959 187 59 52

Adres korespondencyjny
ul. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 77
Skrytka Poczтовая nr 819
25-430 Kielce

Kontakt
tel. 883 908 750
www.mostedu.pl
biuro@mostedu.pl

Korzenie
PROJEKT OCHRONY
DZIEDZICTWA
PRZYRODY I KULTURY
GÓR ŚWIĘTOKRZYSKICH

raport z badań wykonanych przez uznanych ekspertów. Zebrane dane jednoznacznie wykazują, że planowane do wyłączenia 1,3 ha na Łyścu posiadają unikalne i ponadprzeciętne wartości przyrodnicze.

Apelujemy o wycofanie się z planu usunięcia 1,3 ha z Łyśca i stworzenie nam warunków do spokojnego dokończenia naszych prac badawczych, na które ministerstwo wydało zgodę.

Już teraz wiemy z całkowitą pewnością teren przewidziany do wyłączenia ze Świętokrzyskiego Parku Narodowego nie utracił wartości przyrodniczych i kulturowych. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody park narodowy można zmniejszyć nie tylko w razie bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych ale także kulturowych. Zgodnie z art. 10.1.1a ustawy o ochronie przyrody, cytujemy:

„Art. 10.1.1a Likwidacja lub zmniejszenie obszaru parku narodowego następuje wyłącznie w razie bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych i kulturowych jego obszaru.”

Ponadto wg definicji w ustawie o ochronie przyrody parki narodowe tworzy się także ze względu na ich szczególne wartości kulturowe. Obok wartości przyrodniczych, naukowych, społecznych i edukacyjnych. Art. 8.1 ustawy o ochronie przyrody ustala, cytujemy:

„Art.8.1 Park Narodowy obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe”

Już tylko z uwagi na ponadprzeciętną wartość kulturową, historyczną, symboliczną i przyrodniczą 1,3 ha na Łyścu w pełni zasługuje na ochronę w ramach najwyższej formy ochrony przyrody w Polsce. To obiekt unikalny, jeden z najważniejszych w Polsce i powinien być chroniony w ramach polskiego prawa tak dobrze, jak to możliwe.

Tym samym apelujemy do Prezydenta Rzeczypospolitej Pana Andrzeja Dudy, do premiera Pana Mateusza Morawieckiego, Ministra Klimatu i Środowiska Pana Michała Kurtyki, dyrektora Świętokrzyskiego Parku Narodowego Pana Jana Reklewskiego oraz do posłów i posłanek o wycofanie się z prac nad nieuzasadnionym merytorycznie i prawnie planem zmniejszenia Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

W przypadku zmniejszenia obszaru ŚPN o ten kluczowy przyrodniczo i historycznie fragment, dojdzie do niepowetowanej straty dla polskiej kultury, ochrony przyrody i tożsamości. Decyzja taka pociągnie za sobą szereg negatywnych zjawisk i procesów a unikalny teren zostanie narażony na nieodwracalne, destrukcyjne przemiany.

Wyrażamy także stanowczy sprzeciw wobec instrumentalnego traktowania obowiązującego Polsce prawa.

Więcej o sprawie można przeczytać w następujących tekstach:

1. <https://nowyobywatel.pl/2019/06/03/oblaci-w-lesie-rzad-zmniejszy-swietokrzyski-park-narodowy-na-rzecz-kosciola/>

2. <https://dzikiezycie.pl/archiwum/2019/lipiec-i-sierpien-2019/zawal-w-sercu-lysogor>
3. <https://oko.press/protest-przeciwko-przekazaniu-czesci-swietokrzyskiego-parku-narodowego-kosciolowi-katolickiemu/>
4. <https://oko.press/120-000-pielgrzymow-spacyfikuje-swietokrzyski-park-narodowy-przyrodnicy-lapia-sie-za-glowe/>
5. <https://nowyobywatel.pl/2019/10/27/park-utraconych-wartosci-o-kulisach-planow-zmniejszenia-swietokrzyskiego-parku-narodowego/>
6. <https://ecopress.pl/art/jak-przerwac-milczenie-owiec-4390/>
7. <https://nowyobywatel.pl/2020/12/22/krolestwo-barbarzyncy-o-planach-zniszczen-kolejnych-zabytkow-w-swietokrzyskim-parku-narodowym/>
8. <https://nowyobywatel.pl/2020/10/11/ostatnia-bitwa-o-zachowanie-w-calosci-swietokrzyskiego-parku-narodowego/>
9. <https://nowyobywatel.pl/2020/01/12/kamieni-kupa-o-utracie-wartosci-kulturowych-na-lyscu/>

– Alek Rachwald, Instytut Badawczy Leśnictwa, dr hab., profesor Instytutu Badawczego Leśnictwa

– Dr hab. Renata Piwowarczyk, prof. Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Zakład Mikrobiologii i Parazytologii, Instytut Biologii, botanik

– dr Karolina Ruraż, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Zakład Mikrobiologii i Parazytologii, Instytut Biologii, botanik

dr Mikołaj Golachowski, przyrodnik, polarnik, ekolog

– Jacek Tabor, ornitolog, Mazowiecko-Świętokrzyskie Towarzystwo Ornitologiczne

– dr Grzegorz Piątek, botanik – dr Mateusz Ciechanowski, chiropterolog, Uniwersytet Gdański

– Ewa Sufin-Jacquemart, Prezeska Zarządu Fundacji Strefa Zieleni, kandydatka Partii Zieloni do Parlamentu z województwa małopolskiego i świętokrzyskiego w 2019 roku

– Andrzej Gąsiorowski, adwokat, aktywista, współtwórca inicjatywy Fota4Climate – Andrzej Staškowiak, entomolog, przyrodnik, nauczyciel – Agata Brzezińska, ekolożka, Fundacja Aquilla

– Piotr Szafranec, leśnik, były dyrektor Świętokrzyskiego Parku Narodowego

– Michał Piasecki, Prezes Zarządu Stowarzyszenia Homo Politicus

Siedziba
ul Wojska Polskiego 52
25-389 Kielce
NIP 959 187 59 52

Adres korespondencyjny
ul. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 77
Skrytka Poczтовая nr 819
25-430 Kielce

Kontakt
tel. 883 908 750
www.mostedu.pl
biuro@mostedu.pl

- dr hab. Wiktor Kotowski, prof. Uniwersytetu Warszawskiego, biolog, ekolog
- dr hab. Mirosław Piróg, Instytut Filozofii Uniwersytetu Śląskiego
- dr hab. Przemysław Chylarecki, ornitolog, Muzeum i Instytut Zoologii Polskiej Akademii Nauk
- Stanisław Czyż, ornitolog, Zarząd Górnośląskiego Koła Ornitologicznego
- dr Katarzyna Janik-Superson, chiropterolog, adiunkt Pracownia Biobank Uniwersytetu Łódzkiego
- Andrzej Melke, entomolog, niezależny ekspert
- dr Michał Szpak, Nauki o Ziemi, geochemik
- dr hab. Michał Żmihorski, Instytut Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk
- Łukasz Misiuna, przyrodnik, działacz społeczny, specjalista zarządzania zasobami przyrody i środowiska, prezes Stowarzyszenia MOST – Mateusz Bolechowski, dziennikarz
- mgr Maciej Bonk, herpetolog, Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk Kraków – dr Robert Rozwałka, arachnolog, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej Zakład Zoologii UMCS
- Piotr Rymarowicz, prezes Towarzystwa na rzecz Ziemi

Politycy

#Róża Thun, europosłanka, EPP (Europejska Partia Ludowa)

#MarcelinaZawisza, Lewica Razem

#AgnieszkaDziemianowicz-Bąk, Wiosna

#UrszulaKuczyńska, aktywistka, Lewica Razem

#MonikaPawłowska, Lewica Razem

#JoannaSenysz, Nowa Lewica

#MonikaFalej, Wiosna

#KatarzynaUeberhan, Sojusz Wiosna

#JanSzopiński, Nowa Lewica

#JoannaScheuring-Wielgus, Wiosna

#KrzysztofŚmiszek, Wiosna

Siedziba
ul. Wojska Polskiego 52
25-389 Kielce
NIP 959 187 59 52

Adres korespondencyjny
ul. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 77
Skrytka Poczтовая nr 819
25-430 Kielce

Kontakt
tel. 883 908 750
www.mostedu.pl
biuro@mostedu.pl

STOWARZYSZENIE MOST

www.mostedu.pl

**Aktywni
Obywatele**
Fundusz Krajowy

Iceland
Liechtenstein
Norway
**Active
citizens fund**

- #WandaNowicka, Wiosna
- #KarolinaPawliczak, Nowa Lewica
- #RafałAdamczyk, Nowa Lewica
- #BogusławWontor, Nowa Lewica
- #BeataMaciejewska, Wiosna
- #MagdalenaBiejat, Lewica Razem
- #DariaGosek-Popiołek, Lewica Razem
- #MałgorzataProkop-Paczkowska, Wiosna
- #KatarzynaKretkowska, Nowa Lewica
- #WiesławBuż, Nowa Lewica
- #PrzemysławKoperski, Nowa Lewica
- #AnitaKucharska-Dziedzic, Wiosna
- #AndrzejSzejna, Nowa Lewica
- #AdamCyrański Koalicja Obywatelska
- #ArturGierada, Platforma Obywatelska RP,
- #RafałKasprzyk Polska 2050 Świętokrzyskie
- Organizacje
- Liga Ochrony Przyrody oddział świętokrzyski
 - Liga Ochrony Przyrody oddział Nowy Sącz
 - Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze
 - Stowarzyszenie Psychoedukacyjno-Przyrodnicze MOST
 - Fundacja Dzika Polska – Fota4Climate
 - Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA
 - Stowarzyszenie Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot
 - Klub Przyrodników – PTOPI Salamandra

Siedziba
ul Wojska Polskiego 52
25-389 Kielce
NIP 959 187 59 52

Adres korespondencyjny
ul. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 77
Skrytka Poczтовая nr 819
25-430 Kielce

Kontakt
tel. 883 908 750
www.mostedu.pl
biuro@mostedu.pl

Korzenie
PROJEKT OCHRONY
DZIEDZICTWA
PRZYRODY I KULTURY
GÓR ŚWIĘTOKRZYSKICH

STOWARZYSZENIE MOST

www.mostedu.pl

**Aktywni
Obywatele**
Fundusz Krajowy

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

– Instytut Obywatelski

Instytucje

– Polska Akademia Nauk

Partie polityczne

– Zarząd Partii Razem

– Rada Krajowa Partii Razem

– Komitet Obrony Demokracji Region Świętokrzyski

Siedziba
ul. Wojska Polskiego 52
25-389 Kielce
NIP 959 187 59 52

Adres korespondencyjny
ul. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 77
Skrytka Poczтовая nr 819
25-430 Kielce

Kontakt
tel. 883 908 750
www.mostedu.pl
biuro@mostedu.pl

Korzenie
PROJEKT OCHRONY
DZIEDZICTWA
PRZYRODY I KULTURY
GÓR ŚWIĘTOKRZYSKICH

